

Հ. Ո. Ս. Ե. Ի.

Rédaction du Journal arménien

ARCHALOUYCE

(EGYPTE) LE CAIRE

Քարտ - Կեր - Խոփադուր թանկ
ԵՂԻՅԷ ՓՈՐՈՍԵԱՆ

ԱՐՁԱՅԻՆ

ԱՂԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԿԱԻ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

ԿԵ ՇՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ՕՐԵՐԸ

ՊՈՍՏՄԱՆԳ

Ե. Գ. ԿՆՏՈՍ

Տարեկան գր. ուղ. 30

ԱՐՏԱՍՏՄԱՆ

Տարեկան գրանց. 10

Գովառնարի 3 ԱՒԵԼՈՒՍՏԵՐԻ ՓՈՒՍՏՄԱՆԳ
ՎՈՐՄԱՐԸՆ ԳԵՐԺ ԿԻՍԻ ԲՆԱՆԸ

Թե՛ ԱՐՇԱԼՈՍՈՒԻ եւ թե՛ ՏՊԱՐԱՆԻՆ
Վերաբերեալ նիւթական խնդրոց համար
պիտի քիչ ինչ նիւթագրութեան հասցեով
քերթիս Մասնախարարին, որ է՛

ԳԻՏՈՐԳ ԳՈՒՓԱՂԵԱՆ

Ձի հրատարակումս ձեռնարկները
ես չե՛մ տրուիր :

Բաժանորդագրութիւնը կանխիկ է, իսկ
ծանուցումները կ'ընդունուին մասնա-
ւոր հաւանաւայնութեամբ :

ԱՐՏՕՐԵԱԼ ԵՒ ԻՊՏՈՒԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՆԷՆ

ՇՐԱՏ 20 ՓԱՍՒ ՈՂ

ՊՈԼՍԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԵՐՐՈՐԴ ԵՍՄԱԿ

Նախորդները տե՛ս Արշալոյսի թիւ 519-47 և 522-50

4. Պոլիս 18 Նոյեմբեր 909

Օտմ. Դահլիճին գիրքը օրէ օր
կը վտանգուի. ասոր պատճառնե-
րը բազմաթիւ են, — արտաքին քա-
ղաքականութիւն, Մէլպուսական ժո-
ղովի տրամադրութիւն, Իթիօպիայի
Թէրազիական անհամաձայնութիւն
և այլն. բայց ամենէն առեւտրա-
ւոր պատճառ կը համարուի՝ ազի-
կարութիւն վարչական-նախարարա-
կան ամէն կէտերու վրայ, և ասոր
ալ անմիջական հետեւանքն այն է
որ Մահմանդական Թուրքիոյ վե-
ճակը նշանաւոր մ'անգամ տարբե-
րութիւն չունի այն երկրս անիծեալ
Թուրքիաներէն՝ ուր Ապտիւլ Հա-
միտ կ'իշխէր միահեծան և Հայ Ազ-
գը բազմաշարժար նահատակութեան
չըլան մը կանցնէր :

Իրա՛ւ, Համիտը գնաց, բայց
իր գեհնային գործը կամ գործե-
լակերպը մնաց : — Ապագայը՝ զըժ-
ուար չէ մէկէ աւելին գտնել : Եթէ
անհաւուրութեան կը հաւատաք, պէտք
է ընդունել որ Համիտի պատրաս-
տած սերունդը լրիւ և ճշդիւ կ'ի-
րագործէ բնական օրէնք-ժառանգ-
գականութիւնը : Արդարեւ, ովքե՛ր
են սա Մէլպուսները, Նախարարնե-
րը, բարձրաստիճան թէ երկրորդա-
կան Պաշտօնատարները, Վալիներն
ու իրենց ստորագրատեալները, Փա-
շաները և բոլոր բովանդակ Դասա-
կարգերը որոնք այս երկրին պաշ-
տօնական ու վարչական մեքենային
մեծ թէ պղտիկ անիւները, օղակ-
ները, պտուտակները և ուրիշ լե-
րացուցիչ մասերը կը կազմեն. ո-
րոնցմէ կը բաղկանայ այդ վիթ-
խարի մեքենան : Զե՛ մի որ Հա-
միտի պատրաստած ու պատուաս-
տած ծանկութիւնը, որ 33 տարի
շարունակ այն մտայնութեամբ ապ-
րեցաւ թէ ծածկել, որ է Միւս-
լիմանը, տիրող ցեղ է և իրաւունք
ունի իշխելու բայց կեալուրին վը-
րայ, որուն պատիւը, կեանքը և
ինչքը կրնայ ըստ հաճոյս գործա-
ծել :

Արդ՝ կ'ընդունել որ նաև թէ հը-
րաշքի դարերն անցած են, և թէ
նոյն իսկ Գրիստոս չկրցաւ իր վար-
դապետութիւնը այսքան դարերու

մէջ ծաւալել մարդկութեան մէջ,
ուր մնաց Օտման. Սահաւորութեան
թիւնը :

Արեւմտ սիւսլ չէ, Հայու մը-
տայնութեան արգելք չէ ինչ որ
աւրիէն աւելի է կը մտածուի ու
կը յեղիւղուի՝ բերնէ բերան, բեմէ
բեմ՝ կամ մամուլի էջերով. զըր-
պարտութիւն չէ այլ ճշմարտու-
թիւն՝ պնդել թէ անունը փոխուած
է, բայց Համիտածին սերունդին
ըմբռնումը, հասկացողութիւնը միշտ
նայն է՝ ինչ որ էր ասկէ առաջ :
Անկցի՛, ուրեմն, Ազատութիւն,
հաւասարութիւն, Եզրայրութիւն...

Եզրայրութիւն մի. հիշ իսլա-
մը կեալուրին եղբայր կրնայ ըլ-
լալ. Աստուած գրեթէ ալ է նէ, աւ-
րէ՛ :

Հաւասարութիւն մի. հոգին
տակը փնտռեցէք, հոգին վեր ե-
ղածը, նոյն իսկ գերեզմանի քա-
րերը անհաւասարութեան, դասա-
կարգային խտրութեան կոթողներ
են :

Ազատութիւն մի. օն անգը-
որէնք ի ձեռն հզօրաց :

Եւ Հիւսիս Փաշայի դահլիճը ա-
ռիթ չի փայտցնել այս մտայնու-
թեան ապացոյցները տալու : Ո՛չ
միայն չի փախցնել այլ կը ստեղ-
ծէ առիթը...

Ատանան իր մարդախոյշ ա-
զնտներով մէջտեղն է :

Ատանան օր մը պիտի վերա-
կանգնի, իր անիւներէն պիտի
յառնէ իբրև նոր փիւնիկ. բայց
այն մուրը զոր քսեցին Մահմանդ-
ական Թուրքիոյ ճակատին, զայն
յաւէտ գատապարտեցին իբր մարդ-
կութեան մրուրը :

Եւ Հիւսիսին Հիւսիս եղաւ այդ
անեղ եզրունին Հերոսը :

Իր հակառակորդներն ալ, բա-
րեկամներն ալ, բնիկն ալ օտարն
ալ, քրիստոնեան ալ, իսլամն ալ
հարցում մը ունին այսօր իրենց
չըթուներն վրայ :

Հիւսիսին Հիւսիս փաշա, որ
Ատանայի գեղարին տեսնն ալ դահ-
լիճին պիտի էր (բարով խերով չըլ-
լար), այդ գեղարին տեղեկութիւն
ունէ՛ր թէ չունէր :

Հարցումը շատ պարզ է, որո՞շ
է, արամաբանակա՛ն է :

Անէ՛ր թէ չունէր ԱՅՈ՛, կամ
ՈՉ :
Եթէ Այո՛, ի՛նք է է՛ն մեծ
պատասխանատուն : Պէտք էր նախ
զինքը կառավարեմ ըստ բարձրացնել :
Եթէ Ո՛չ, նորէ՛ն պատասխա-
նատուն է, ի՛նչպէս վարչապետ է
որ այսքան ահաւոր գեղարէ մը տե-
ղեկութիւն չունենար. — ինչի՞ս
վարչապետն էր, նորէ՛ն, ուրեմն,
կառավարատուն չ'ազատիր :

Ահա հարց մը որուն առջև կը
գտնուի այսօր բովանդակ Տաճկաս-
տան. հարց որուն մէջ կը լստա-
նայ ինչպէս Իթիօպիայ-Թէրազիի,
նոյնպէս բովանդակ թուրք ցեղե-
րուն հրէ՛լ մտայնութիւնը :

Անէ՛ր թէ չունէր, ա՛յ է իրն-
գիրք որ կ'առաջարկուի Եզրայր-
կան լուծումի մը կամ կազմալու-
ծումի...

Ա. ԳՐԱՍՄ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՆԵՐ

ԵՒ ԴՈՒՄՈՒՆԻ ԴՊՐՈՑԻ ԵՒ Ս. ԵԿԵ.

ԴՅՈՒՆ ՊՈՇՏՕՐԵԱՆԵՐ ԵՒ ԵՒ

Այս է տիտղոսը 220 էջերէ բազ-
կացած գրքին, որուն հեղինակն է
Ռուսաստանի հեղինակ — ռուսացի Պ. Լե-
ւոն Մելիք-Ազամեանց :

Այսչափ ստուար հատոր մը հրա-
պարակ հանելու համար՝ յարգելի հե-
ղինակը պատմական ռուսականութեան
թիւն մը՝ կամ գիտական ու գեղար-
ուեստական հեղինակութիւն մը ընդու-
նպատակը չունի. այլ՝ ամենաբուն
լեզուով կը խարանէ «Արարատ» ամ-
սագրի իմբացի Գարեգին Վարդա-
պետ Յովսէփեանը և Յովհաննէս Թա-
ղէտեան անունով ռուսացի մը, որոնք
մեր բազմամեղութեան աստուածաբան-
ներն ալ են եղեր...

Պ. Լեւոն Մելիք-Ազամեանց ժո-
ղովրդական սո՛՛ր բանաձեւը բնաբան
կառնէ :

Անցողակներն պիտի ընթերցանե-
լապակեցնել, որ նրա՛նք առեւելի եւս
չ'անցողակեանն. ու գրքին ամբողջ
220 էջերուն մէջ փոստերով և յայտնի
վկայութիւններով արեւին տակ կը
պարզէ «Աստուածաբաններու» անբա-
բոյութիւնը. արուամուրթիւնը ու
զանտցան գարշելի և գողութիւն և իս-
տերով վարակուած ըլլալը... Այսպէս
Պ. Լեւոն Մելիք-Ազամեանց, հաւա-
տարիմ իր բնաբանին, ազգին տղեւ
կը բերէ այնպիսի ճշմարտութիւններ,
որոնք գոյութիւն ունենալով հանդերձ՝
վարդապետական ճիշտագիտի և վարժա-
պետական քննարկուող շնորհիւ ծա-
ծուկ հաւուր սահմանուած են և ոչ ոք
ինչք ըրած է ազգին այդ շարաւալի
վերջեր խոտնիլ ու անոնց դարձանը
պահանջել, Պ. Լեւոն Մելիք-Ազամե-
անց այդ դժուարին պարագն է որ կը
կատարէ :

Պ. Լեւոն Մելիք-Ազամեանցի սոյն
գիրքը հակառակ իր ծայրահեղութեան
բունն և յարձակողական ոճին, կա-
րելի չէ մէկ կողմ դնել, Այն որ իր
կարգացած էն օրոտիլ գիտէ, շատ մը
տեսակետներով կրնայ օգտուիլ նաև
այս գրքէն, ուր հեղինակը՝ ամենէն
սուր նշգրահող կը գործածէ, ազգին
մէջ հեռացնել մեծ ծաւալ ստանալու
վրայ եղող բարոյական անանկութեան
պատճառած պայտերուն վրայ...

Մենք այստեղ Գահիրէի մէջ ալ
ուսուցիչ ունեցանք համալսարանական
և Աստուածաբան Ռուսաստանի եզրական
բանաստեղծ մը, Տէր Սահակ անունով,
որ գիշտութե և մտայնականութեան
աստիկ տառապելուն, ըզրող ջուր կըս-
րած ստոյգ կովի կը նմանէր. (նոյն
կարգէն ինչպէս կըսեն) :

Զիս ամենէն շատ հետաքրքրեց Պ.
Լ. Մելիք-Ազամեանցի գրքին 40րդ
էջը մանուսկր, ուր ակնարկութիւն-
ներ կան Սանասարեան վարժարանի
ուսուցիչներէն Պ. Յովսէփ Մատթե-
եանին և իր ընկերներուն դէմ :

Պ. Լեւոն Մելիք-Ազամեանցի գրք-
քին այդ մէկ էջը կարգալով, ամբողջ
տաննակ տարիներու դէպքեր, պատ-
մութիւններ և ատոնց հետեւող իրո-
ղութիւններ տողանցեցին մաքիս մէ-
ջէն : Այդ պատճառաւ հոս կ'արտագր-
րեմ այդ էջը, նամակը Գոթթայի
(Ռուսիա) հեղինակին կողմէ :

« Այս զարմանալի գիրքը այնպէս
ճարտարապետ և բարոյագէտ սպանող ան-
հերքելի փաստեր է պարունակում իրա
մէջ, որ միայն բարոյական անխելներն
ու զգուշիկ արուամուրթներ չեն համոզ-
ուել : Տիրա՛ւ չեն կոտորու համոզուել,
որ գիրքը զուտ ճշմարտութիւններն է
բազկացած : Միայն ես հաստատ հա-
մոզուած եմ որ ատմութիւն են կրճտ
ցնելու վրայ ներառեան զարմանցիկ
մեզ ծանօթ ըբարի-պտուղներ՝ ծերունի
և իսկական busenkamerad-ները և ի՛նչ
իրանց՝ աշխարհական թէ հոգեւորական
անասնոթ արբանեակները — իրանց
սրբապետը, և այլ յակապէս խիտ
լեզուից համար Վէնց այդ տխրահրո-
շակ զգուշիկ սրբապետից և նաև էր-
զրուի Սանասարեան վարժարանի պէս
սրբալոյսը ճանկական հարեմ գարձաղը
և անձ թէ ինչ էին գրել կարծիքից
Զանգակ լրագրին 50րդ խումբ, որ ե-
րեի կարգացած կը լինիս : Արեւոտ-
սարգութեան միութիւնը մեծամասնու-
թեամբ հաստատ դիտարկութիւն ունի
Սանասարեան վարժարանէն հետոյն
վարդապետականութեամբ Յովսէփ Մատթե-
եանը իր արարածակ ընկերներուն
հետ : Իսկ Ներսիսեան զարմանցիկ սա-
ներից ո՛ւմ չէ յայտնի թէ այդ վարդա-
պետականութեամբ ու իրանց Յովսէփ
Մատթեանը յատկապէս ում սրբապետ է :

« Եւ զարմանալիս այն է, որ այդ
պիտի պղտիկ սրբապետը հասցնող ա-
նասնոթ Տարաթիքը դեռ երես ունի մին-
չեւ օրս էլ բարոյականութեան, ազգի
շաների և մանուսկր փոխոցական
դաստիարակութեան () մասին յօդուած-
ներ կրելու զանազան շարաթաթեր-
թեւում... »

Ու երբ ըսեմ թէ կարնոյ մէջ ծա-

մասնակի տեղի ունեցած կարգ մը գէպեր, կարծոյ Առաջնորդ հոգեւոր Տ. Ղեւոնդ Եպիսկոպոսի 1895 թն մասնակի ու կրօնադէմ ազատութիւնը արդիւնք էին Սանատրեանի՝ այժմ վտարեալ՝ ուսուցիչներուն եւ ատենց չարաբարոյ հետեւողներուն, զարմանալու պատճառ տուած չեմ ըլլար:

Եւ զարձեւ սխալած չեմ ըլլար եթէ աւելցնեմ նաեւ որ մասամբ նոյն ազդեցութիւնն ըրիսած էին ու Եգիպտոսի մէջ իրական ճամբու մէջ մտան, հոգեւոր յայտնուածին «Իմ Աքսորի Կեանք» ստուարահատոր երկասիրութեան գողութիւնը եւ այդ վաս նպատակին հասնելու համար այս տողերէ ստորագրողին եւ իրեններուն վրայ գործ դրուած ոճիրը, որ այնչափ հեռիները պիտի տանի չարագործ ոճրամոյնները, ինչ գրքի եւ գրասկարի սր պատկանին անոնք:

Իսկ մեր ազգին յետմնացութիւնը, առ իստիարար քայիլու եւ իստիարաներու ուսուցիչ խօսքերէն անմիջապէս տարուելու նկատմամբ, զիբուհաւանութիւնը եւ այլապէս թերութիւնները որակելու համար, բաւական պիտի ըլլայ որ ըսեմ որ՝ Հոգեւոր Տ. Ղեւոնդ եպիսկոպոս տասնեակ տարիներ առաջ ազգին վերջերս սեւած, չօչափած եւ մասնագրոյ ըրած էր իր «Աքսորի Կեանք» երկասիրութեան մէջ, որուն զարմանները շատ ուշ տրուեցան զգալիաբար, բան մը որ կապացուցանէ մեր ազգին անհետաճութիւնն ու գանդալութիւնը եւ կաւելցնէ Պ. Լեւոն Մելիք-Աղամբանցի ըսածներուն ճշմարտութիւնը, միանգամայն «Եւ դուք զպրոցի եւ եկեղեցւոյ պաշտօնեաներ էք...» գրքին արժանիքը:

Կահիրէ

Եղիշէ Թորոսեան

264088

Ներքինը ստատուութեան պատճառաւ

ՄԵԾ ԿԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ

ԳՆԱԴՍՏԵՐԸ

յոգուածին շարունակութիւնը յաջորդ թուով:

ՊԱՃԱՆՁՈՒՄ

ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Առ Տիար Ե. Տիկիւրեան

Արշալոյսի 570-98 թուոյն մէջ, մեծ գոհունակութեամբ կարողացի Ձեր քննադատականը ի մասին «Տասնամյակի Աշխարհէն» (Վարժապետը) գրքոյ կիսի, Ձեր այդ տողերը երբեք վերաւորանք չպիտի ազդէին՝ եթէ ծաղրական չեղանք ալ զրոյս չըլլայիք անոնց մէջ, որովհետեւ անկեղծօրէն փափաքող մըն էի գրքոյիս քննադատականը տեսնելու, քաջ ըմբռնած ըլլալով որ մշակութիւն քննադատականներ ապագայ հեղինակութեանց ազգակն ու բարի առաջնորդներն են, եւ արդէն «քննադատութիւն» խառնիլ յառաջդիմութիւնը տակ կը նշանակէ ինչպէս իրաւացիօրէն դիտուած է Արշալոյսի յարգոյ խմբագրութիւնը: Եթէ ու եւ լրագրական բաժնի մը մէջ ալ այդ փափաքիս գոհացում չգտնէի, արդէն իսկ ինձի ծանօթ գրագէտ բարեկամներու գիտում ըրած էի զէթ նամակաւ իրենց կարեւոր դիտողութիւններն ընկելու, Եւ այդ բարի բաղձնաբով եւ հանդարտ եւ խաղաղ մտքով կարգացի Ձեր քննադատականը ամբողջութեամբ, ինչպէս նախարարին մէջ ալ խոստովանած եմ, պիտի անթերի գործ մը նկատուի յաւակնութիւնը չորսիմ, սակայն կը ներքէ անշուշտ երբ Ձեր ինչ ինչ անտեղի գիտողութեանց ու հարցումներուն պատասխանեմ, թէ Ձեզի եւ թէ գայն կարգացող հանրութեան ի լուսաբանութիւն:

Նախ նկատած ըլլալու էիք որ

գարձարգործիկ ու պատկազ տներէ եւ անհեղի մանրամասնութիւններէ զգուշանալով ջանացած եմ միմիայն իրականութիւնը պատմել պարզ կերպով, ժողովուրդին հասկցուած լեզուով, միշտ ներքին ու քննական ազդեցութիւն չազդելու համար: Եւ ո՛չ տեսակ մը անուղղակի վերլուծումը ինչպէս դիտուած էք Ձեր առաջին տողերուն մէջ ըսելով—եւ ուրիշ վեպերէ անուղղակի վերլուծումը կը ընկնուի:

Եթէ գրքոյիս մէջ գտնուած են այնպիսի շղթայուած իրողութիւններ ու վրիշտներ, երանգներ՝ զորս ուրիշ գրքի մը մէջ կարգաւ ըլլալ կը թելուէր (ուր կամ ո՞ր գրքին, ցոյց տուէր կազաչիմ) բոլորովին սխալ է գայն վերլուծումը կամ բուն բառով ըսնալ անուղղակի քանակազարկն: Նկատել, թէ ինչպէս.—Թուրքոյ բունակալ մագլըր մասնաւորաբար հայերու սրտին վրայ միտած այնպիսի անաչառ անդրուածութեամբ մը որուն թողուցած արիւնշարաւ սպիւնները գրեթէ նոյնատեսակ են եւ հետեւաբար զանոնք վէպի ձեւին տակ հանրութեան ներկայացնելու ձեւերն ու իրողութիւնները մշակուողներէ անտարբեր համարման կրնան ըլլալ, բայց անհեթեթ մտածում մը կըլլայ քանոնք իրարմէ ստանուած վերլուծումներ նկատել:

«Տասնամյակի Աշխարհէն» (Վարժապետը) գրքու ձեռնարկած ժամանակըս դեռ կիրիկեան մարդստոյնը գազանութիւնները չկային արդ, գրքիս մէջ վարժապետն ու Փ. զիբուհիք կ'ամբաստանուին իբր «Հայկական քաղաքապետներ» նուամտող Փեւաս ներսնոյնը նաեւ չպատճեցաւ վերջին աղէտին մէջ, Տարիներ յետոյ երբ մի վրիպասան ձեռնարկէ «Կիրիկեան-Արհաւիրքները» շարքի մը եւ իրականութիւնը պատկերացնելու տեսն մէջ բերէ «Հայկական քաղաքապետներ» մը հետամտելու սուտ ամբաստանութիւնը՝ Սահմանադրական» կառավարութեան կողմէ նախատեսուած հայերու երեսին նկատուած ու հոն փոխան վարժապետի մը, իբր պարագլուր ներկայացուել Մուշեղ Եպիսկոպոսի մը, Ձեզի հարցնեմ, այդ վրիպասանը ինձի կամ ուրիշ մը անունով ալ վերլուծուած մ'ըրած պիտի նկատուի, թէ այդ անամբի՛ ամբաստանութեան չ'ներթարկուելու համար իրողութիւնը խեղաթիւրելու եւ երեւակայական ցնորքներ մէջ բերելու է: Եւ այս պատշաճումը նաեւ ուրիշ նմանակ (ձեր կարծիքով) մասերու ալ եթէ կան:

Մեր (Թուրքացիներու կամ ուրիշ լի թրքաշայլերու) քննակալն ալ, ցարեւ ալ, ասորիական ալ, սուրբարարի մը, ասորականն ալ համարման է ս'տոյն ճշմարտութեանը եւ նոյն ճշմարտութեանը շղթայուած ժողովուրդը, ուրիշ նոյն տասնամյակին կեանքը ազդող ժողովուրդին ցաւն ու նոյն ճշմարտութեանը թեւեւ վեր առնուած իրական գրուածք մը, որ ամենուրեք (ի Թուրքիա) կարող էր պատահիլ (եւ նոյն իսկ հիմա ալ կը շարունակուի սխիւսմամբիբորէն) եւր վէպի ձեւին տակ հաղորդուող հատորներով կրնայ հանրութեան ներկայանալ: Ինչո՞ւ անուղղակի վերլուծումը պիտի նկատուի ինչպէս ըսի պատմական իրականութեան երանգն կրնայ քիչ կամ շատ տարբերութեամբ ուրիշ մը նմանութիւնն ունենալ քան որ միեւնոյն ցեղին կեանքին է անուամբ: Բայց այդ երբեք ալ վերլուծումը չ'նշանակէր, Այսուհանդերձ կրնամ հարցնել թէ ո՞ր գրքին եւ ո՞ր երեսին մէջ տեսած էք այդ վերլուծումն ընագիրը, Անշուշտ Ձեզի իրաւունք պիտի տայի, եթէ ոճերու կամ պարբերութեանց ալ վերլուծումներ ցոյց տուած ըլլայիք որովհետեւ իբր իրողութեան փեւտուրներն որով անուամբ ըլլային...:

Անցնիք բուն քննադատական մասին, որ պէտք է ինչպէս թէ շատ խոսնիստ ու կատարած էք փոխանակ կարգաւ գաստարբելու:

Իր գին քանանան՝ ծրուած, դաւաճան, ստիպուող սանտարի (տաճար եւ կեղեցիկն հեռ չիթած էք անշուշտ) խնկարկու, անուամբ թիւր ըմբռնուածով երեսն Ձեր կրօնական շիջերուն զգած է, եւ վարժապետին մէջ յաւակ-

նտութիւն մը տեսնելով, իր կողմէին գէմ մեղանշուած կը նկատէք անոր խօսքերը՝ յախառն ու անհեղաւեստ ճառ անուանելով, որոնք ուղղակի պատճառ պիտի ըլլային կրօնքի ու կրօնաւորութեան համար գեղջուկին ունեցած պարեւոր ու բնածին յարգանքի ցրտութեան եւ հետեւաբար ուժացման անշուշտ, Ձեր այդ տողերով ցոյց կուտայ որ հոն հաւաքուած գիւղացիներու սրտին խորը թուխնացած չէք, ուր թոյն եւ անէճք կուտակուած է այդ ծրուած (Չիզերնից օտք չիտնն) անբարեբան հանդէպ, եւ անոնց յակամայն լուծելու չէ որ կրօնական ջերմեանը համակրանքի ու պաշտումի ճշմարտ հոգեբանութիւնը ցոյց կուտայ, ո՛չ, զա ուղղակի նորաւոր հարաւորներ չ'նշանակուելու եւ երկիւղի արդիւնք է: Բացէք անոնց սրտերը եւ անեւթ թէ այդ խոփած (. . .) քոնտան իր ստորին արարքներով ի՞նչ կարմիր վրէժներ դարձնած է, որոնք իրենց հոգի մայր թելու համար կը կարօտին յանդուգն ու երեսնի վար պոստող աներկիւղ վարժապետի մը: Այդ յայտնուն, եւ անխոհեմ՝ ճառին մէջ, քիչ մը վարժ, ինչո՞ւ նկատեցիք այն յարգանքի խօսքերը՝ զորս ուղղուած են գրեցազն Ղեւոնդ քանանայի յիշատակին, ուր վարժապետը գայն ներկայացուցած է իբր արպարկրօնական մը, հասկցնելով որ Աստուծոյ պաշտօնեան թէ կեղեցիկն եւ թէ ժողովուրդին բարոյական ու նիւթական բարեկաման ճգնելու է ոչ թէ իբր մարդամեքենայ գործիք դառնալով մեր երակները քամող պրոպաներու ինքն ալ միւր արիւնք ծծելու եւ բարոյական ու նիւթական . . . քասուր առաջնորդելու է, Վարժապետը կրօնքը չ'անարգեց, այլ անոր սրբութիւնը ունակու ընող անբարեբանութիւնը:

Երբ համարման զիբուհիքը ճազէի անուամբ զգալի մէջ դաւաճան անբարեբանութիւնը կը տեսնէին եւ ստուգապէս, ինչ ընելու էր վարժապետը, գայն գովելու եւ ժողովուրդին ալ յորդորելու էր որ իրենց զէմ դաւաճանող կրօնականներ ջերմեանից ու թեւեւ յարգանք մը տաճէին, մանաւանդ որ դեռ . . . լրբութեամբ աղէտին առջեւ լսելու ու համբերելու ալ կը քարոզէր, Գայն առակելու, եւ յանցանքները երեսն տալու չէ՞ր, ըսէք կաղտնեմ, Բայց այդ պարագային ալ քանանային իբր համարձեւ եւ գործակից մը նկատուելով ներկաներուն զայրոյթն ու ցասումը իր անձին զէմ գրգռած չ'պիտի ըլլար: Եւ ինչ արժէք ու ազդեցութիւն պիտի ունենար իր ճասը գիւղացիներուն համար, ինչո՞ւ ճշմարտութիւնը ծածկել ժողովուրդին, ինչո՞ւ անոնց խաւար մարքին մէջ պայծառօրէն շրջաբարանել բարի եւ չար մարդուն արժանիքը, ըլլայ ան քանանայ մը վարժապետ կամ մի հասարակ անհատ, ինչո՞ւ ստիպել կամ քարոզել խեղճ գիւղացիին որ կուրօքէն հետեւ իր քանանային կամ իբր գերի ու սոկոր ծառայէ անոր՝ որ իր զանգնէն է, որ իր դաւաճանն է, եւ որուն իրձեւ ունեցած տարբերութիւնը այդ սեւ վեղարն ու վերաբերու են: Մեր ներկայացուցած անբարեբան նման բաղձնաբով վերլուծումներու տակ ինչ անտեղի խոստանակութիւնք, անիրաւութիւնք ու կեղեքում պարկուած են . . . գրեթէ, որ դեռ ձեզ նման շատերու համար մտեթ կը մեան եւ որոնց մանրամասն ձեռնարկները . . . մաս ատենէն պիտի տեսնուի «Վեղարի Տակ» անուն գրքի մէջ, ինչո՞ւ հրապարակ չ'բարեբանութիւնը ու ջիւստատակն զանոնք որ կրօնքի սրբութիւնը կեղծանեն, եւ կրօնքը ինչ յանցանք ունի երբ գայն ներկայացողը գոտուկի մորթով ծածկուած գայն մըն է: Ձեմ հանդիմար ինչ անուն ստուլ է ձեր այս անարամբան քննադատութեան որ ուղղակի կրօնականներու հանդէպ կոյր ու փրճատարուող ժողովուրդ մ'ունենալու փափաքին ծրուած արտայայտութիւնն է, եւ զոր կը հաստատէք վարժապետը նմանցնել զանալով վանի դեռ մտեթ (ձեզ նման խորհողներուն համար) սակայն վատաւարար եւ փաստացիօրէն

(նեղմտաներու համար կարեւորութիւն չունեն) սուտ յերիւրանքներէ յառաջ եկած խնդրին մէջ ամբաստանող եւ վտանգ մէջ պատգամներ որոտացող (կամայ եկո՛ւր պարսի կայսակի սրտուած չըլլայ) կամ ձեր բառով ըսնալ յոխորտացող՝ անխոհեմներու: խմբին: Իրաւ . . .

Վ. Գ. ԲՐՈՒՏԵԱՆ

(Շարունակելի)

ՆՕԹԵՐ

ՆԻՒԹԵԼ

(ԱՂ ՈՒ ՁԱՆ)

Անկարգութիւններ Պօլսոյ Ազգային Հիւանդանոցին մէջ

Պօլսոյ Ազգ. Հիւանդանոցի Որբանոցին մէջ չափահաս աշակերտներու կողմէ ծանր անկարգութիւններ տեղի ունեցած են, բարեկարգութիւններ պահանջելու պատրուակին տակ այնպէս որ մինչեւ իսկ որբ. աշակերտներ յանդգնութիւնը ունեցած են իրենց Տընօրէնին վրայ յարձակելու եւ ծեծելու իսկ:

Նոր երեւոյթ մը չէ այս յժքաղ-գաբար. չէ՞ մի որ մեր ծոցին մէջ պղծատիկ յեղափոխականներ ալ կը սնուցանենք . . .

Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը, որ մեծ մասամբ այդ խառնաշփոթութիւնները ստեղծող տարրէն կը բաղկանայ, իրար անցած է հիմայ. սակայն անօգուտ պիտի ըլլայ կը կարծենք, որովհետեւ իր մէջ իսկ նմանօրինակ միջոցներով ջուր պղծարեւել պայտպատողներ կան, ու կարծէ որ Որբանոցի աղաքներէն առաջ այդ պաշտօնական թեւազրկները պատժուին եւ իրենց պղծութիւնը ջուրին մէջ չ'կարենան ձուլ որալ . . .

Մենք ալ հոս Կահիրէի մէջ վարժարանական խնդիր ունեցանք այս տարի. ինչ կըսեմ, ամէն տարի ալ ունինք. բայց շնորհիւ ձեռք առնուած ազգու միջոցներու (չնորհիւ վե՛ս, Սուլթանին չ'հասկնալ) հիմայ «կատարեալ անորոտութիւն կը տիրէ Պոլսոյ Ազգ. Վարժարանին Արեւելեան եւ Արեւմտեան, Հիւանդանոցին եւ Հարստային կողմերուն վրայ»: Սա՛ տարբերութեամբ միայն, որ ըսուածներուն հայելով՝ հոս Կոնստանդնուպոլսոյ կողմէ կանոնադրուած ըսուածները—եթէ կանոնադրուած ձեւեր, Միեւնոյն բանը ըսել է. Պօլսոյ կիլիստեան անտարախութեան ժողովին հաստատութեան եւ յայտարարութեանցը նայելով:

Իր մտաւոր . . . Կեդրեանքի ամէնքը . . .

Զրկանք մեզի մշակմանու

Կ. Պօլսոյ Կեդր. Վարչութեան Ուսումնական Խորհուրդը յայտարարութիւն մը հրատարակած է սա խոստովակայն հեղինակները որ իրենց հեղինակութեան ձեռնադիր երկու օրինակի վերածուած, կանխաւ չ'են ներկայացնել Ուսումնական Խորհուրդին թնտեսութեան վաւերական չ'պիտի նկատուին եւ այլն . . .

Իկիջիվ վուրուս իյէ, աղալըզ վերուս իյէ պիլի օլուր, կըսէ թրքական սոսաճը . . .

Ուսումնական Խորհուրդին յայտարարութիւնը այս երկու արամաբանական արժանիքն ալ զօրկ է, իսկ զէպի կրօնաւորութիւն հակուած անժըխտելի է եւ բացայայտ:

Մեր հայերու մէջ՝ ընդհանրապէս գրեթէ, մասնաւորապէս աշխատաբանները ձկնը եւ անկարող մարդերէ բաղկացած են: Այս նախատինքը բոլոր ազգին կը պատկանի աւելի քան թէ մուսուլմաններն, որ շատ անգամ քանահաճոյքներու կը գոհուի . . . իր չ'բաւարութեանը պատճառաւ, երեւակայեցէք հեղինակ մը ո՞ր եթէ տարիներով չըսենք՝ գրեւորութեամբ պիտի կրնանք ըսել ամենքով պիտի աքնի՝ հեղինակութիւն մը ընկելու համար, Յետոյ ժա-

մանակ մ'ալ պիտի սպասէ իր հեղինակութիւնը երկու օրինակի վերածելու համար: Ա. ո՞վ գիտէ քանի՜ քանի աւստրիացի ալ պիտի սպասէ «Պարբերակին» վաւերացումը ձեռք բերելու համար որպէսզի տպագրութեան յանձնէ այն ալ ինչէն տպագրական ծախքերը ունենայ: . .

Ե. գեո ո՞վ գիտէ որչափ ասեմներ ալ պիտի սպասէ, քանի՜ մը կտոր գիրք վաճառելու եւ անկէ նիւթագէտ օգտուելու համար:

Երտակը՝ մեր մէջ հեղինակութեամբ զբաղվելը՝ ճշմարիտ մատչելի տարրերէն հոմանիշ է, եթէ անմասն ճշմարտիքն է չըսենք: Գաղտնի կեցող. Աւստրիական Պարբերակին, իր յայտարարութիւնը բոլորովին արմէքէ կիսնայ, որչափ ասին որ չ'ընդհանրուի յայտարարական պայմանները:

1. Աւստրիական յայտարարութիւնը անտառ մթերքով եւ եւ ոսկեկի:

2. Բանալկրթութեան մը, յատկապէս «հեղինակներ» պատրաստելու համար:

3. Ապագայի հեղինակներու, ապրուստը եւ պէտքերը, ներկայի եւ ապագայի համար:

4. Ինք ընտրել եւ տալ պատրաստելի հեղինակութեանը նիւթերը եւ յետոյ քննել եւ վաւերացնել: . . .

Այն ասին հեղինակներու ուղղուած յայտարարութեան ուժը կարելի է ընդունիլ:

Որչափ այս պայմանները գոյութիւն չեն ունենար, նոյնչափ ասին կեցող. Աւստրիական Պարբերակինը կը մնան թուղթի վերայ, եւ հայ հեղինակներն ալ կը մընան անօրի: . . .

հաւաքեց
ԱՐՇԱՆՈՅ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԷՆ

ՊԱՏԱՍԻԱՆ

Առ Մաշտոց

Սիրելի Մաշտոց. «Սոսկալի եւ ահաւոր սրբապղծութիւն մը» խորագրին տակ «Արշալոյս» № 569 թիւին մէջ յօդուածդ կարդացի. իրաւունք ունիս այդպիսի խնդիր մը վերստին յուշելու. եւ նոր կաթողիկոսէն արժանաւոր անօրէնութիւն մը խնդրելու. քայքայ միթէ չե՞ս գիտեր, որ ներկայ դարուս կղերք, պղծակէն մինչեւ կաթողիկոսը, եկեղեցւոյ եւ ժողովրդեան վրայ մտածողներ չեն եւ գիտես թէ ինչ կը մըտածեն անոնք, միմիայն իրենց փառքը, շահը եւ հաւաքանքները կը մտածեն, եւ կապտանն որ ժողովուրդն ալ զիրենք փառաւորէ, եւ այն սասիճան, որ մինչեւ աստուածական պատիւ տայ կրօնպատկերն եւ միանգամայն խտրել կը պահանջեն որ հանրութիւնը իրենց կամքը կատարէ եւ կրթերը շոյէ. թող իրենց կամքը կատարուի. հոգ չէ թէ՛ միւս կողմէ, եկեղեցւոյ մէջ սրբապղծութիւն գործուած է՝ ժողովուրդը գայթակղած է. եկեղեցիէն պարզած է, ազգային գարտոր հաստատութիւնները մեծապէս փլուզուած են, ազգին գործերը խաղալիք դարձեր են, ահա ասոնք եւ ասոնց նման բաներ են ներկայ դարուս կղերքին մտածումները եւ գործերը. հետեւաբար՝ սիրելի Մաշտոց, այդ տեսակ խնդիրներ մի՛ յուզեր, եւ մի՛ սպասեր

որ Ս. կաթողիկոսը նկատի իսկ անէ: Յօդուածիդ մէջ կը գրես թէ՛ վեհ. կաթողիկոսը նախածանօթ է այս խնդրոյն: Եստ աղէկ. սիրելի Մաշտոց վեհ. կաթողիկոսը չէ՞ր, որ Երուսաղէմէն Պօլիտերիալու ատենը գրեթէ վրէժ ոսկի սիւն կոչեց այն որ արդէն անոր գործած սոսկալի սրբապղծութեանը տեղեակ էր: Հիմա կարելի՞ է որ, զայն պատճէ: Բաց աստի վեհ. կաթողիկոսը քաջ տեղեակ էր Դաւիթ վրէժ վարուց բարուցը, հոս պիտի սղագրենք Դաւիթ վրէժի մէկ. . . ակնաչն գրուած նամակը՝ որ հանրութիւնն ալ գաղափար մը կը կազմէ:

Սիրեցեալ Հայր Սուրբ

Ձի պիտի մտնամ այն գիշերը. կեանքիս մէջ առաջին վայրկեանն էր զոր վայելիցի, եթէ երջանկութիւնը սած բաներնին այս է, արդարեւ շատ լաւ բան մ'ըն է. այլ սակայն գիւրուութեամբ ձեռք չ'անցնիր եղեր, ինչպէս որ դուք կըսէք թէ՛ «քու բնած ընթացքդ ունեցած վարմունքդ կախում ունի իմ պատիւս եւ այս է միակ իղձս» թէ՛ եւ քիչ մը չսփազանցօրէն, եւ ալ կըսեմ թէ՛ իմ լաւութիւնս, կամ պէնութիւնս, երջանկութիւնս ու թշուառութիւնս, ներկայս ու ապագոս ձեռքէ կախում ունի Ձեր մէկ ժպտին կամ նայուածքին մէջ կը կայանայ բոլոր ուրախութիւնս եւ տրամաթիւնս: Եւ չնայ ըրդիդ ԳԱՍՈՒՍ

Սոյն պարկեշտ. . . նամակը կը գրուի 1905ին ժող. աշակերտի մը կողմէ՛ Դաւիթ վրէժին. Համբարձման գիշերը Համբարձման լերան վրայ միասին անցնելէ յետոյ:

Սիրելի Մաշտոց, վեհ կաթողիկոսը այս տեսակ նամակներն ալ տեղեակ էր, եւ գարձեալ շարունակ Դաւիթ վրէժն էր շրջապատուած էր, անոնց հետ հուշեր ու կը խմէր եւ անոնց. . . Այլեւս հիմա կը յուսան թէ՛ Ս. կաթողիկոսը նկատի անէ յօդուածդ եւ կարեւորութիւն իսկ տայ. այդքան անմիտ մի՛ ըլլար:

(Երուսաղէմ) ԱՐՇԱՅ

ՄԱՀԱԳՈՅԺ

Ազատամարտ իր 140րդ թըւով կը գոյժէ մահը տարաբազդ

Պ. ԱՐԱՄ ՄԱՆԱԽԵԱՆԻ

որ տեղի ունեցած է Պօլիտ Խաս գիւղի մէջ, չնչերակի խզման հետեանքով, եթէ գրուածները ճիշդ են:

Պ. Արամ Մանախեան ըմբոստ հոգի մը ունէր արդարեւ, բայց այդ ըմբոստութիւնը գործածեց այն Դաշնակցական գործիչներուն!! Գէմ որոնք յեղափոխական անունը չարաչար շահագործել ուղեցին պահ մը:

Պ. Մանախեան գրութիւններուն (Արշալոյսի մէջ, 1905էն ստ. գին Աղէքսանդրիոյ) ենթակումիտէին փաստակոր գործելակերպը խաբանող, և մեր ըով կան տակաւին անտիպ մնացած գրութիւններ ալ:

Պ. Մանախեան անխնայ և խիզախօրէն քննադատած է Բարսեղ

ԵՂԻՅԷ ՓԱՍՊՈՒՔՅԵԱՆ

ԵՍՐԷ ԱՊՏ ԷԼ ԱՋԻԶ ԳԱՐՍՈՒՍԻՆ ԴԻՄԱՑ

Միակ ներկայացուցիչն է Աղջ. Հիւանդանոցի սիկարի թուղթերուն. կը վաճառէ մեծաքանակ և փոքրաքանակ. 1910 տարույ պատի և գրպանի օրացոյցներ գնելու համար միայն մեր վաճառատուները գիտելու է, և կամ գրեթէ անհայտ Վաշալոյսի Տպարանը:

Շահապէս և Կ. Ն. Ի ենթակումիտէութեան շրջանի խաղըութիւնները, և այժմ անտարակոյս Պ. Շահապէս աւելի հանդիստ պիտի ճանչնուի ճառագայ, իր գլխուն վերեւէն պակասած տեսնելով Տամակէտի սուրբ. որոնցմէ մին էր Պ. Արամ Մանախեանը:

Պ. Մանախեան իր այդ խիզախութեան համար արտաքսուած էր դաշնակցական շարքերէն, ըստ յայտարարութեան մէկ քանի դաշնակցականներու:

Սրտապին ցաւակցութիւններ Մանախեան ընտանիքին և եղբարց, Արշալոյսի Խմբագրութեան կողմէ:

ՀԵՌՈՒՍՊԵՐ

Կ. Պօլիս 5 Դեկտ. - Կառավարութիւնը պաշտօն սուստ է Հայաստանի Եկեղեցիի, Սուրբի քրտնոցի և արտաքսուած պաշտօնականներու կողմէն և արտաքսուած պաշտօնականներու կողմէն:

Ձիւնուրական անասնաբուժական վարժարանին մէջ յետաջրական պրոջիւրներ գրուուած են:

Երկու աշակերտներ ձերբակաշռուած են:

Փոստիկա կը մերժէ Մաշտոցի շրջակայքէն գտնուած գործարարները ևս քաշել:

Իզգէր քաշա Եկեղեցի հրամանատար պիտի նշանակուի:

Կ. Պօլիս 5 Դեկտ. - Իւսանող Բեմալ պէյն անուան արժանանալով Պօլիս վերադարձաւ. Արշակական երեսփոխաններու կողմէ խանդով վառ ընկուցեցութիւն մը եղած է. Հակասակ Գոմիթի ընկրիւններուն կողմէ սեղի ունեցած է Բեմալ պէյնի անուանը:

Կ. Պօլիս 6 Դեկտ. - Օսմ. Խորհրդարանի մէջ Շեյխ-Խալիլ-Խալիլ արքայապետուած է իրեր Հաւիտի քարեկալ եւ հետաքսար ռեւիսիոններ: Ժեմալ-Խալիլ երեսփոխաններու կողմէ եղած այս արքայապետութիւնը մեծ իրաւացում առայք արած է խորհրդարանին մէջ: Օսմ. երեսփոխաններու մեծամասնութիւնը՝ շահեմ Եեյի-Խալիլ-Խալիլ Մարգարէն նախատուած նկատելով, հակասակ կողմին նախատեսներ փոխանակած է, այնպէս որ զինուորական միջաւաններէն պէտք չ'զգացուած է:

Ասեմայիսը դադարեցուցած է նիսը:

Կ. Պօլիս 7 Դեկտ. - Պաշտպան Չոս Տերաբեանց դեպի անկախութիւն Կրեմլի հարցին վերաբերեալ պատասխանը:

Կ. Պօլիս 7 Դեկտ. - Յոյն կառավարութիւնը քողարած է Սահմանագրի վրայ Փոստիկա կողմէն սպանուած Տասնպիսի խնդրոյն համար:

Լուսնու 9 Դեկտ. - Կրեմլի պաշտպան տերաբեանները քոստիկա կառավարութեան տրուած ժամանակացորի մը մէջ կրտսնի քե՛ հիմա ժամանակը անպատեհ է կողմին կառավարական մեղին հաստատուած վերջնական բանակցութիւնը կատարելու համար:

Կ. Պօլիս 12 Դեկտ. - Խորհրդարանի մէջ վիճարկութեան դրոնեցաւ Երեսու և Տիգրիս գետերու նախադրեան խնդիրը:

Նիսը յուզումնալից եղաւ. Հիլմի քաշա հրամարտը այսուհաստ:

Կ. Պօլիս 13 Դեկտ. - Պեղեթի օդայնի փորձ կատարած ասեմ անկի մը զարմուելով վար ինկաւ եւ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ:

ՊԵՏԷԿ ԿԱՑ

Երկու հատ ուսանող գրաշարներու:

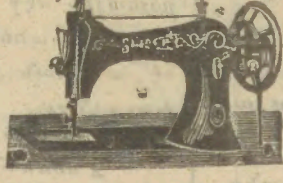
Պայմաններուն ծանօթանալու համար, փափաքողները՝ կրեան գիտել Արշալոյսի Տպարանը Երա Ապտէլ Աղջ, Շեքիք բաշայի պարտեպին գիտաց:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Տիգրիս Տ. Լ. Մ. Ա. - Այսօր ստացանք «Իմ պատասխանը բարոյապէս ինկած և ամենքից արհամարումին» ապահովագրեալ ծրարը:

Միտին էր նաև Պ. Գրիգոր Բալասանեանի «Նեոս փախիը գրական խորհրդանից» պրոջիւրը:

Հայկական փեմականանութեան ազգարարութիւնը և շահող թիւերը տեսնել չորրորդ երեսին մէջ:

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱՍԱՊԵԱՆ

ԵՍՐԱ ՄՕՀԱՄՄԷՏ ԱԼԻ, ՏԱՐՊ - ԷԼ - ԷՆԱՊԱ ԹԻԻ 1

ԿԵՄԷ ԷԼ ԿՈՒՂՐՈՍ ՄՉԿԻԹԻՆ ԺԵՏ ԴԻՄԱՑ

Երկար տարիներ կարևոր տուններու մէջ աշխատելով փորձառութիւն ստանալէ յետոյ, այժմ իր սեփական վաճառատուներ ունի, որ կը վաճառուին թէ՛ նոր և թէ՛ գործածուած կարի մեքենաներ ամեն տեսակէ, միշտ առաջնակարգ մաքրիզաններու ապրանքները ընտրելով կը գնէ կամ նորերու հետ կը փոխանակէ կարի հին մեքենաները: Իրմէ գնուած նոր մեքենաները հինգ տարի ձրի կը նորոգէ:

Նորոգութեանը համար երբ պէտք ըլլայ, յաճախողաց տունները կայցելէ և իր կատարած նորոգութիւնները տարիներու համար կ'երաշխատուէ: Կը վաճառէ նաև ամեն տեսակ կապի վառարաններ և ամոնց նորոգութիւնները կ'ընէ անմրցելի յաջողութեամբ և գիւրգիւրի: Իրեն զիմոզ բոլոր յաճախողներն ալ գոհ պիտի մնան:

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՄՏՈՒՆ ԾԽԱԽՈՏԻ

ԵՒ ԸՆՏԻՐ ՍԻԿԱՐԵԹՆԵՐՈՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ՎԱԿԶ - ԷԼ - ՊԻՐԲԷ ՓՈՂՈՑ ԷՕԶՊԷՔԻՅԷ

ՄԵՓԱԿԱՆԱՏԵՐՔ

Ն. ԵՒ Ա. ՀԱՃԷԹԵԱՆ ԵՂՐԱՐՔ

ՅԱՏԿԱՆԵՐԸ ԽԻՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀԵԱԼ Է.

Արեւելեան ընտիր ծխախոտներէ պատրաստուած թարմ սիկարէթներ անմրցելի ածան գնեցող ունենալու կամ վայելելու համար, ամէն անգամ և ամէն տեղերէ աւելի՝ պէտք է նախընտրել մեր վաճառատունը .

Առաջնակարգ տեսակներէ Եւրոպական սիկարներու լաւագոյն զանազանութիւնները գտնելու համար հարկ չ'կայ հոս ու հոն ժամախաճառ ըլլալու . բաւական է անգամ մը անպատճառ այցելել մեր վաճառատեղին .

Պարտկաւոր ամենաընտիր թէմպէքիի այլ և այլ տեսակները բացի մեր վաճառատունէն, ուրիշ տեղերէ գնելը պարզապէս սխալիլ է .

Մեր վաճառատունը վերջապէս, զիններու ածանութեամբ, տեսակներու բազմազանութեամբ ու ճոխութեամբ և այլ ամէն տեսակէտներով, և մասնաւոր գործածել որոշած ապրանքներուն թարմութեամբը անմրցելի է, որուն անտրտելի ապացոյցներէն մին ալ զարգացած եւրոպացիներէ օրըստօրէ մեծ քանակութեամբ և ստուար թուով եղած յանձնարարութիւններն են .

Ն. ԵՒ Ա. ՀԱՃԷԹԵԱՆ ԵՂՐԱՐՔ

Վիճակագրական շիշիշի

Ի ՆՊԱՏՏ ԳԱՀԻՐԷԻ ՀԱՅՈՑ ԱՂԲՍԱԽԵԱՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԵԱԼ ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎՈՐՈՒԹԵՆԷՆ

ԹԻՒ ՏՈՄՏԵՐՈՒ 30,000՝ ՈՐՈՆՑ 300 ԹԻԵՐԸ ՊԻՏԻ ՇԱՅԻՆ

ԱՄԷՆ ՄԷԿ ՏՈՄՍԻ ԳԻՆՆ Է 10 ՄԻԼԻԷՄ

Ա. ՊԱՐԳԵՐԸ ՅԻՄՆԱԿԱՆ 100 ՈՍԿԲ Է

Տեղի պիտի ունենայ առաջիկայ Կիրակի 19 Դեկտեմբեր 1909 (Յ. Մ.) ՄԵՍ ՍՐՃԱՐԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆԻ ԱՌՋԵՒ

Վիճակահանութեան ամսերու համար պէտք է դիմել, Էօլպէքիյէ ՏԻԱՐ ՍԱՐԳԻՍ ՄԻՏԻՐԵԱՆԻ

Շահող քիւտու վճարմանը կեդրոնացնելու և Էօլպէքիյէ Վակի-Էլ-Պիթե Փողոց թիւ 68 Մ. ՊԱԼԻՃԵԱՆ Դրամատունը .

Այն տուները և լիւթաները որ Աղբատախնամի և ՊԱԼԻՃԵԱՆԻ փոխաները չեն կրեր անվաւեր են .

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆԸ ՑՈՐԱԿԱՆ ԳՆՈՂՆԵՐԸ ԿՐՆԱՆ ՑՈՐԱԿԱՆԻ ԿԻՍԵԼ . Շահող տուներուն պարգեւները կը վճարուին Վիճակահանութեան քաջուած օրէն մինչեւ մէկ ամիս .

ԱՍՏԱՆԱՐԴԱԿՐՈՒԹԻՒՆ ԱԼ ԿՐԸԴՈՒՆՈՒԹԻՒՆ ՑՈՐԱԿԱՆՈՒՆ ԶԵՂՋՈՎ . առ նուազն 25 տոմս պակաս չըլլալու պայմանաւ .

ՎԻՃԱԿԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի նպատակ Աղբատախնամ Ընկերութեան

ՊԱՐԳԵՐԻ ԹԻՐԱԾ

Գահիրէ 12 Դեկտեմբեր 1909

ՄԵՍ ՍՐՃԱՐԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆԻ ԱՌՋԵՒ

Շահող թիւեր
ԱՌԱՋԻՆ ՊԱՐԳԵՐԻ

18105 Փրանսական ոսկի 100

Երեք ֆրանսական ոսկի շահողներ

11206 13087 14391 16184 27489

Մէկ ֆրանսական ոսկի շահողներ

2517 5244 7059 11272 11716

12164 16116 16845 19590 20652

23320 24946 26544 28305

Տասը ֆրանք շահողներ

251 834 1359 1837 2124 2783

3347 3441 3448 3487 3510 3689

4370 4599 4736 4829 4915 5197

5781 5788 6128 6318 6865 8395

8639 8732 9599 9826 10091 10811

10857 11701 12570 13395 13548

14156 14408 14468 14556 15131

16069 16168 16698 17167 17313

18019 18146 18162 18174 18339

18528 18663 18683 18703 19659

20267 20291 20560 20861 21189

21307 22386 23205 23252 23776

24459 24671 24836 25193 25257

25338 26056 26511 26837 26975

27135 27736 27965 27990 28128

ՄԱՆՕՐՈՒԹ. - Վերեւ նշանակուած 100 հատ շահող թիւերուն աջ ու ձախ կողմի դրացի երկու թիւերը յառաջիկայ քիւտման համար 10տկան տուճակ կը շահին . որոց զուտարը կընէ 200 շահող թիւեր .

ՀԱՆԳԻՍ ԱՄՍՕՐԵԱՅ

ԻՒՐՊ. ՏԱՐԻ

1910

Բացուած է բաժանորդագրութիւնը

Բաժանցիկն է կանխիկ Տարեկան 15 ֆր. = 6 Բոպրի Խրախանիստ քիւր 1,50 ֆր. 70 կ .

Դիւնը՝ Rédaction de la Revue HANDES AMSORYA (Autriche) VIENNE

ԱՐՄԵՆԻԱ

Ստացուող «Արմէնիան» 25րդ տարեշրջանի Ա. Բ. Գ. թիւերը .

Յաջողութիւններ կը մտղմենք մեր յարգելի պաշտօնակցին, որ այնչափ երկար տարիներ աշխատած է ազգին համար .

Բաժանորդագրուելու համար դիմել .

Mr. M. Portoukalian
Directeur du Journal « ARMENIA »
(France) Marseille

ՄԻՆԿԸՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԵՒ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԹԻՉ Ժ. ՆԱՅՏԻՆԿԵՐ

Պալատի փողոց . Խաչնէտարի սեփականութիւն, Պրիթօլ Օթէլի ճիշտ դիմաց Գաֆէ Տը Լա Պուրսի կից

Հին եւ ՆՈՐ ԱՇԽԱՐՀՆԵՐՈՒ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ՄԱՍՆԱՃԻԻԿԵՐ ՈՒՆԻ

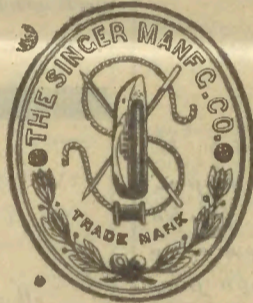
Աշխարհի ամենէն լաւագոյն կարի մեքենաները ՄԻՆԿԸՐԻՆԵՐՆ ԵՆ Եւ ասոնցմէ մինչեւ ցարդ 17,000,000 ծախուած է .

400 և աւելի վիսյական և մեքայներով վարձատրուած, Երաշխատուած մեքենաներ,

ԱՄԵՆԷՆ ՄԵՍ ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ
ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՅԱՆԱԿ

Փարիզի 1900 ի Տիեզերական արուեստահանդիսին մէջ ստացած է .
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԲՐՈՒՄԻՈՑ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ԱՆԳՂՈՑ ԿԱՅՏԵՐԱԿԱՆ
ԱՅՏԵՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԻՔԻՆ ԵՒ ԹԱԳԱՆՈՐԱԿԱՆ ԱՐՔՈՒՆԵԱՑ
ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ Ն. Բ. ՆՅԷՎԱԿԱՆ ՅԱՆ

Կեղծերէն զգուշանալ, ուշադրութիւն դարձնել իւրաքանչիւր մեքենայի վրայ ՄԻՆԿԸՐԻ յաւկանչին

ԳԻՆ ԶԱՓԱՆՈՐ

Չրի դասեր և նորոգուածիւններ, ՄԻՆԿԸՐ մեքենայից համար, յաճախորդատուներուն մէջ .

Վճարմանը դիւրութիւն

Փոխանակութիւն կ'ընտրու և նորոգութիւն ամեն կարգի Մեքենայից

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

«Արշարոյս» ի բաժանորդներուն կը խնդրուի մեր մինչեւ ցարդ չ'վճարող բոլոր յարգելի բաժանորդներէն, որպէսզի բարեհաճին աւանդ մեր ուղղակի դիմումին սպասելու, իրենց բաժանցիկները զրկելու .

ԾԱԽՈՒ ԳԵՏԻՆ

ՇԱՀԱԲԵՐ ՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՄԷՆՅԻԷԼ-ԷԼ-Սաարի կայարանէն ճիշտ կ'այցիկան հեռաւորութեան վրայ, օգտատուն և երկու կողմերը ընդարձակ խճուղիներ շինուած, շրամբարով միասին, հինգ կտոր ծախու գետին կայ, որոց տարածութիւնն է .

ԸՍՏ ԲԱՆԻ

Թիւ 63	քառ. մէթր.	1079,18	աւել.
« 56	«	1075,85	«
« 61	«	1098,87	«
« 66	«	1127,79	«
« 71	«	1146,82	«

Թէ՛ միանուագ և թէ՛ մաս առ մաս գնել վաւարարողները՝ հարկ եղած մանրամասնութեանց ծանօթանալու համար, ամէն օր կ'ընտրուին մինչև ժամը մէկ, կրնան դիմել Արշարոյսի Տպարանը, Շարա Ապտ-Էլ-Ազիզ, Շէրիֆ բաշայի պարտէզին դիմաց .

Գինը գիւրամատչելի է .

ԴԻԻՐՈՒԹԻՒՆ ԴԻԻՐՈՒԹԻՒՆ

Ալ հող մի՛ ընէք թէ՛ ձեր կարի մեքենաները Շախալի մը զլխուն վրա՝ դրած հոս ու հոն պիտի փոխադրէք նորոգելու համար .

Պ Սարգիս Թաշեան՝ իրեն զիմող շատ մը յաճախորդներին քաջախելուած, ատենէ մը ի վեր իր պաշտօնը թողելով, յատուկ կտոր պատրաստած է եւ իր շրջունն ու շարժական խանութը «Վարօն» ին (անոր պզտիկ ձիւն անունն է, բարձած ամէն թաղէ կանցնի ամէն օր և ամէն ժամ .

Զինքը ճանչնալու զժողովրդի չկայ . Պրտիկ ձիւն մը քաջած կուսին վրոյ երբ մեքենաներու գործիքներ ստեղծէ, որուն շորս կողմը ամեն լիզուով գրուած է, մանաւանդ Réparation des Machines, անմիջապէս կամ «Վարօնը» յիշեցէք, և կամ քիչ մը անդին Սարգիս Թաշեանը սեսնի ուղեցէք, իր կապոյա կտուէ քոսկային մէջ, անիկայ ոչ միայն կարի մեքենաներու նորոգութիւն կընէ անմասն յաջողութեամբ և երաշխաւորաբար, այլ և նոր մեքենաներ ալ կը հայթայթէ .

Զ'մոտանք նաեւ կազի վառարաններու և ֆոնօկրաֆոններու նորոգութիւնը և նորերու հայթայթումը .

Պ Թաշեան այս զիւրութիւնները ընծայելով, իր նմաններուն ծառայած ըլլալու գոնուակութիւնը պիտի ունենայ, և քիչ մ'ալ դրած շահի պիտի ուղէ, իր պիտակներուն զատկաբաղութեամբ յատկացնելու համար .